

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Promptvarii exequialis pars ...

Continens centurias II. dispositionum, quibus themata funebria sive
scripturae dicta varia ...

Bidembach, Felix

Francofurti, 1625

Thema CXV.

[urn:nbn:de:bsz:31-130978](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-130978)

THEMA CXV.

Syr. II. v. 27. ad finem.

In die bonorum ne immemor sis malorum, &c.

DISPOSITIO.

Memorabilis admodum est hæc sententia Syracidis quæ si recte expendatur, videtur has duas Regulas generales, in omni vita obseruatum sume necessarias complecti.

I. Prima regula est talis: esse omnium rerum vicissitudinem. Rebus secundis cogitandum de aduersis: & in aduersis cogitandum de secundis.

II. Dicitur; beatus, ante obitum nemo supremaque funera debet. Additis rationibus, utriusque Regulæ convenientissimis, hæc inculcat Sapiens. Nos de utraque, aliquid dicemus breuiter.

I. Regula.

Primum sciendum est id Hier. 17. v. 9. Cor humanum esse superbum & timidum. Constat enim omnibus cordatis, tantam esse carnis humanæ infirmitatem, ut in secundis rebus raro faciat officium. Non facile est æqua commoda mente pati. Secundas enim res decent superbiam, ut rationi quidem humanæ & iudicio carnis videtur. Contra vero; rebus aduersis mox desperat, & sic trepidat, sic eiulat caro ut quæ nunquam nouerit Deum omnipotentem.

Adeoque tristitia siue secunda fluant, nescit seruare modum. Vel superbit, vel desperat.

Contra vero Syrach iubet considerare fortunæ vicissitudinem, quæ faciet, ne modus excedatur utrobique.

I. Si fortuna usus fueris prosperiori, non nimium exultandum, non existimandum, te extra omnem teli iactum esse positum. Etenim fortuna vitrea est, cum maxime splendet frangitur. Extréma gaudii luctus occupat, Prouerb. 14. v. 13. Væ tibi ridenti quia mox post gaudia stichis, Luc, 6, ver. 25, Antequam Sol occidat aliquid potest
contin-

contingere. Syr. 18. v. 26. Huc pertinet etiam id v. 29. Malitia horæ obliuionem facit luxuriæ magnæ.

Exempla piorum Filii Job. Hiob. 1. v. 19. Filii David. 2. Sam. 17. Exempla impiorum. Belsazer, Dauid, Diues, Luc. 12. Veteres fortunam pinxerunt in siltatem globo versatili, & compararunt rotæ de qua mox.

Quid igitur faciendum? Rebus secundis cogitandum de aduersis Syr. 18. v. 25. Si satur, cogita quod esuriere possis. Si diues, cogita quod pauper fieri possis. Si enim istam fortunæ vicissitudinem nec consideret, nec sentiat homo uiuus, & felix sit usque ad mortem: potest tamen Dominus in ipsa mortis hora ex felicissimo facere infelicissimum, ut postmodum cogatis dicere, o me nunquam felicem.

2. Contra vero, si aduersa uitæ fortuna, non despondeas animum Non dicas, actum est de me: Impossibile est, ut possim ex his malis elabi, &c. Cogita quod nube solet pulsa candidus ire dies. Post nubila Phœbus. Nota est historia de Sesostris Rege Ægypti, qui captiuos Reges curru quo uehebatur iunxit, ut illum humeris suis agitantent. Captiuorum Regum vnus crebro respiciens, rotas spectauit sursum deortumque se circumuertentes. Interroganti Sesostris cur subinde sic respiceret, & rectum rotarum cursum turbaret, respondit, se rotas inspicientem uitæ & fortunæ instabilitatem considerare: ubi ima ad summam sæpius, & summa adimum rursus deouoluantur. Hoc audito Sesostris captiuos liberauit.

Tribuitur hoc etiam ab aliis Cyro Regi Persarum, ab aliis Ludouico II. Regi Francorum erga Sultatum Satacenum, quem ceperat Capuz.

Quod si maxime videantur res nostræ penitus deploratæ, tamen in morte etiam potest Deus suis omne leuare malum & compensare pietatem & patientiam. Sicut enim felices potest in alium transferre statum in morte, sic vicissim eos, qui in omni uita fuerunt infelices, post mortem in summum felicitatis gradum collocare potest. Aufonius:

Si.

Si fortuna iuuat, caueo tolli:

Si fortuna tonat, caueo mergi.

V s v s huius loci erit, vt quaeuunque fortunam æquò feramus animo: memores illius dicti hoc ipso cap. supra ver. 14. quod bonum & malum, prospera & aduersa fortuna sit à Domino. Et quod post bona etiam mala debeamus suscipere, Hiob. 2. v. 10. sicut autem Dominus suos non vult semper immunes esse ab omnibus malis, Hier. 46. in fine: sed semper exercere sub cruce, ne effertur animo; ita vicissim non in æternum dabit fluctuationem iusto, Pla. 35. v. 23. & reficiet iterum postquam ventum ventum percussit, Esa. 27. v. 10. Momentum ira, Pl. 30. v. 6. In momento abscondit faciem suam, El. 54. v. 7. Ita vicissitudo soletur nos præsertim q̄ in morte Dominus nouit exhilarare eos, qui prius erant afflicti. Solabitur enim tum ipsos per Spiritum S. Rom. 8. v. 16. & tristitiam in gaudium vertet, Joh. 16. Et hunc nobis vsus ipse Syr monstrauit, vbi consimilem locum tractauit, Syr. 18. v. 27. vt in omnibus timeamus Dominum, & solite faciamus officium.

II. Pars.

Ex priori sequitur hoc posterius: Non posse de hominum felicitate rite iudicari, dum viuunt. Mundus multos prædicat felices, dum viuunt in his terris, vt Psal. 144 v. 15. Beatum dixerunt, cui sunt hæc.

At nescimus, quid serus vesper vehat. Nec omnium dierum Sol occidit. Neminem ergo beatum ante obitum dicere licet: quia externa felicitas caduca est.

1. Vel enim vna hora, imò vnum momentum omnem illis felicitatem potest interuerrere, vt ante finem vitæ fiat miserimus. Nebucadnezar factus similis bestiis, Daniel. 4. v. 30. Irus & est subito, qui modo Cræsus erat. Benhadad, 1. Reg. 20. Sanherib. Esa. 37. Zedekia, Jer. 52. v. 11.

2. Aut si maxime per omnem vitam prospera vtatur fortuna, tamen mox vbi vita functus est, anima sentit tormentum, Tum enim experitur homo, quomodo vi-

Aa xexit,

herit, cum mortuus fuerit. Diues epulo mox cruciatur
Luc. 16. v. 23.

Et impiorum haud raro tristes sunt exitus. Psa. 73. v. 19.
Ablolom. 2. Sam. 18. Adonia, 1. Reg. 2. Joab. 1. Reg. 2. v. 34.

3. Interdum etiam testatur Deus maledictione, quam
posteri sentiunt, qualis fuerit, quem nos felicem iudica-
uimus. Vindiceat enim peccata patrum in tertiam gene-
rationem. Exod. 20. Contra: semen iusti benedicitur,
Psa. 112. vers. 2.

Vsvs huius loci is est, vt intelligamus, non semper
apud Deum felices esse eos, quos mundus iudicat esse ta-
les. Ideoque etiam non exoptandam illorum felicitatem.
Cum plurimi post hanc vitam sentiant æternos crucia-
tus. Suspensam ergo nostra iudicia, & in timore Domi-
ni ambulemus nostra sorte contenti

NOTANDUM autem ab externis euentibus circa
mortem contingentibus non de æterna felicitate iudi-
candum. [De temporali enim felicitate hic est sermo]

Pii enim interdum videntur tristioribus casibus abripi.
Vbi tenenda regula illa, Rom. 8. v. 28. Diligentibus Deum,
Contra de impijs Hiob. 21. v. 13. dicitur, Vix ad momen-
tam terrentur. Ergo hic non iudicandum ante tempus, 1.
Cor. 4. v. 5.

Tum autem experiemus, quoniam sint beati, qui non.
Quique suum onus portabit, Gal. 6. v. 5. vbi omnia reue-
labuntur, 1. Cor. 4. v. 5.

F I N I S.

T H E M A C X V I.

Syr. 14. vers. 18. ad. 22.

*Omnis caro sicut vestis veterascit. Vetus enim pactum
morieris. Sicut folia arborum, &c.*

D I S P O S I T I O.

Tres sunt insignes sententiæ, hoc loco Syracidis con-
iunctæ, quæ tribus concionibus seorsim possent tractari,
Prima